

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การสร้างเสริมสุขภาวะวิถีพุทธสำหรับสถานบริการสุขภาพและความงาม” นี้ มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารและให้บริการของสถานบริการสุขภาพและความงาม ๒) เพื่อสร้างรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาวะวิถีพุทธสำหรับสถานบริการสุขภาพและความงาม ๓) เพื่อนำเสนอรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาวะวิถีพุทธสำหรับสถานบริการสุขภาพและความงาม รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร (Documentary research) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมสำหรับสร้างเสริมสุขภาพและความงาม และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้ศึกษาสภาพการให้บริการสุขภาพและความงาม ด้วยแบบสอบถามซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๒ ในกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากสมาชิกของสถานบริการเสริมสุขภาพและความงาม จำนวน ๙๕ คน แล้วนำข้อมูลหลักพุทธธรรมที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพและข้อมูลสภาพที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้สำหรับสร้างรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาวะวิถีพุทธสำหรับสถานบริการสุขภาพและความงาม

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมสุขภาวะด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ และศึกษาสภาพการดำเนินการของสถานบริการสุขภาพและความงาม ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ ปรากฏผลของการศึกษาโดยสรุปดังนี้

๕.๑.๑ สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) พบว่า หลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างเสริมสุขภาวะวิถีพุทธ จำแนกออกเป็น ๔ ประเด็น ได้แก่ หลักพุทธธรรมที่ใช้เสริมสร้างความงาม หลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างเสริมสุขภาวะทางกาย หลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างเสริมสุขภาวะทางจิตใจ และหลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างการมีส่วนร่วมในกิจการ ซึ่งต้องฝึกฝนอบรมให้พนักงานผู้ให้บริการของสถานสุขภาพและความงามเกิดมีหลักธรรมแห่งเมตตา มีขันติและโสรจจะขึ้นในตัวตน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความสำเร็จได้อย่างงดงาม และส่งผลโดยควรต่อผู้รับบริการผ่านการให้บริการและการจัดกิจกรรมเสริมในด้านต่างๆ เป็นประจำและต่อเนื่อง ปรากฏผลการศึกษาโดยสรุปดังนี้

๕.๑.๑.๑ หลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างเสริมความงาม พบว่า หลักพุทธธรรมซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างเสริมความงาม ประกอบด้วย ๑) เมตตา ซึ่งเป็นองค์ธรรมอย่างหนึ่งที่ประกอบอยู่ในพรหมวิหารที่นำไปสู่การทำประโยชน์สุข ทำให้มีความสงบ มีความงดงามของจิตใจที่นุ่มนวล อ่อนโยน มีความรัก และมีความปรารถนาดีต่อบุคคลทั่วไป และส่งเสริมให้มีการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข ๒) ขันติ และโสรัจจะ เป็นองค์ธรรมที่ช่วยสนับสนุนให้บุคคลพัฒนาตนไปสู่ความสำเร็จ และมีความอดทนต่อสิ่งยั่วยู่ที่กระทบทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ทำให้เป็นที่รักใคร่ชอบพของคนหมู่มาก ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ขันติ และโสรัจจะ เป็นธรรมที่ทำให้คนให้งาม เป็นคุณธรรมสำคัญประจำตัวปัจเจกบุคคลในการดำรงชีวิต

๕.๑.๑.๒ หลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างเสริมสุขภาวะทางกาย พบว่า आयุสสธรรม ๕ เป็นหลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อเกื้อกูลแก่อายุและส่งเสริมให้มีสุขภาพดี มีแนวทางการปฏิบัติที่มุ่งเน้นให้เกิดการรักษาสุขภาพแบบองค์รวม สอดคล้องกับหลักอริยสัจ ๔ ซึ่งมุ่งกำจัดเหตุแห่งความทุกข์ เพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีให้เกิดกับชีวิต เพื่อนำชีวิตไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุด

๕.๑.๑.๓ หลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างเสริมสุขภาวะทางจิตใจ พบว่า หลักพุทธธรรมที่อธิบายเรื่องการสร้างเสริมสุขภาวะทางจิตใจ ประกอบด้วย ๑) โลภียุสข มีคำสอนที่กล่าวถึงความสุขอันเป็นวิสัยทางโลกความสุขที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ เช่น การปฏิบัติต่อกันด้วยไมตรีจิต รู้จักการแบ่งปันและรักษาระเบียบกฎเกณฑ์ในสังคมร่วมกัน เป็นต้น ๒) บุญนิธิ มีคำสอนที่กล่าวถึงคุณสมบัติของบุคคล ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เช่น ผิวพรรณงดงาม เสียใจเพราะ ทรวดทรงสมส่วน มีบริวาร ความสุข เป็นต้น และ ๓) ความสุขกาย (กายิกสุข) และความสบายใจ (เจตสิกสุข) มีคำสอนที่กล่าวถึงการมีสุขภาพกายและการมีสุขภาพจิตดีอันเป็นวัตถุประสงค์ในการดำรงชีวิตของบุคคล

๕.๑.๑.๔ หลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างการมีส่วนร่วมในกิจการ พบว่า หลักสามัคคีธรรม มีคำสอนที่อธิบายเรื่องความพร้อมเพรียงกัน ความปรองดองกัน ความไม่แตกแยกกัน การรวมกันเป็นหนึ่งเดียว ใจประสานใจ และกล่าวถึงองค์กรที่สมาชิกมีความสามัคคียอมส่งผลให้การปฏิบัติงานในองค์กรนั้นมีประสิทธิภาพ มีการเสียสละเพื่อส่วนรวม มีการติดต่อสื่อสารกันด้วยคำพูดที่จริง เหมาะสม อ่อนหวาน และทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดหาทางแก้ไขปัญหาและปฏิบัติในสิ่งที่มีประโยชน์

๕.๑.๒ สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้ศึกษาสภาพการบริหารและให้บริการของสถานบริการสุขภาพและความงาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๙๕ คน ด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ปรากฏผลการศึกษาข้อมูลโดยสรุปดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย ๔๒.๕๖ ปี (ต่ำสุด ๑๙ ปี, สูงสุด ๖๒ ปี) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๐-๔๙ ปี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวและพนักงานบริษัท และมีความต้องการรับบริการนวดทั่วทั้งตัว และไม่มีประวัติโรคประจำตัว การผ่าตัด การประสบอุบัติเหตุ เป็นส่วนใหญ่

การประเมินระดับความเจ็บปวดก่อนรับบริการสร้างเสริมความงาม พบว่า ร้อยละ ๖๙.๔๗ ของผู้รับบริการเป็นผู้ที่มีความเจ็บปวดซึ่งมีจำนวนมากกว่า ๒ เท่าของผู้ที่มารับบริการโดยไม่มีอาการเจ็บปวดเลยซึ่งมีจำนวนเพียงร้อยละ ๓๐.๕๓ และผู้รับบริการที่มีความเจ็บปวดส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอาการปวดอย่างรุนแรง (Severe pain) ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับผู้ที่มีอาการปวดปานกลาง (Moderate pain) และพบว่า ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีเหตุผลที่ตัดสินใจเลือกใช้บริการ คือ เพื่อดูแลรักษาสุขภาพและความงามเป็นส่วนใหญ่ และมีเพียงส่วนน้อยที่ต้องการรับบริการเพื่อสร้างเสริมความสุขทางใจ

ผลการศึกษาปัจจัยการให้บริการเสริมสุขภาพและความงามที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจใช้บริการเสริมสุขภาพและความงาม พบว่า ผู้ให้บริการที่มีความสำคัญต่อยังปัจจัยด้านพนักงาน การตัดสินใจใช้บริการสูงมาก คือ พนักงานที่ให้บริการด้วยกิริยาอาการที่ยิ้มแย้มแจ่มใส และยังพบว่า ความชำนาญและความน่าเชื่อถือของพนักงานผู้ให้บริการมีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการน้อยมาก นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะต่อพนักงานผู้ให้บริการคือควรรักษามาตรฐานการบริการของพนักงาน เช่น น้ำหนักมือให้สม่ำเสมอ ส่วนปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดที่พบว่ามีผลสำคัญต่อการตัดสินใจใช้บริการสร้างเสริมสุขภาพและความงามน้อยที่สุด คือ การโฆษณาทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ แต่หากต้องการส่งเสริมการตลาดสำหรับงานบริการสร้างเสริมสุขภาพและความงาม ควรจัดในรูปของการจัดให้มีสื่อประชาสัมพันธ์การตลาด การจัดงานแสดงสินค้า

๕.๑.๓ สรุปหลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพะวิถีพุทธ องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาสังเคราะห์รูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพะวิถีพุทธสำหรับสถานบริการสุขภาพและความงาม ดังนี้

หลักพุทธธรรมที่นำมาใช้สร้างเสริมความงาม ประกอบด้วย เมตตา ขันติ และโสรัจจะ ซึ่งมีแนวคำสอนที่มุ่งเน้นการให้บุคคลประพฤติตนประกอบด้วยเมตตาธรรม มีความเข้มแข็ง อดทน และมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพ ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน มีความเมตตาปราณี และสามารถใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหา ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ทำให้เกิดความงามและเป็นที่รักของบุคคลอื่น หลักพุทธธรรมดังกล่าว สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมเพื่อการสร้างเสริมความงาม โดยจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เช่น สอนแต่งหน้าและการนวดหน้า การเพ้นท์เล็บ การทอทองทริทเม้นท์ การดูแลผิวพรรณ สบหน้า/ตัว และการปรับบุคลิกภาพและเสริมความงาม โดยมีผลที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพะวิถีพุทธสำหรับสถาน

บริการสุขภาพและความงามที่สำคัญคือ การได้ความรู้และเทคนิคการดูแลสุขภาพและความงามเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการสร้างความมั่นใจในบริการและผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้รับบริการ

หลักพุทธธรรมที่นำมาใช้สร้างเสริมสุขภาวะทางกาย คือ อายุสัทธิธรรม ซึ่งมีแนวคำสอนที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างเสริมสุขภาวะแบบองค์รวม ทำให้เป็นผู้มีสุขภาวะที่ดีทั้งในทางกาย จิต และสังคม หลักพุทธธรรมดังกล่าว สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาวะทางกาย โดยจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เช่น โยคะเพื่อการฝึกควบคุมอารมณ์และจิตใจ การออกกำลังกายและกิจกรรมการเดินเข้าจังหวะ อาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ การนวดตัว, ดนตรีบำบัด (เพลงบรรเลงเพื่อการผ่อนคลาย) โดยมีผลที่คาดว่าจะได้รับการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาวะวิถีพุทธสำหรับสถานบริการสุขภาพและความงามที่สำคัญคือ การได้บริหารกาย การได้รับการดูแลสุขภาพและความงาม และการได้รับประทานอาหารเพื่อสุขภาพและความงาม การฝึกควบคุมอารมณ์และจิตใจ

หลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างเสริมสุขภาวะทางจิตใจ ประกอบด้วย โลภียธรรม บุญนิธิ และความสุข ซึ่งมีแนวคำสอนที่การรู้จักใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหานำไปสู่การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ส่งผลให้บุคคลมีสุขภาวะที่ดี เช่น ผิวพรรณงดงาม เสียงไพเราะ ทรวดทรงสมส่วน มีบริวาร สุข เป็นต้น หลักพุทธธรรมดังกล่าว สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาวะทางจิตใจ โดยจัดให้มีกิจกรรมการปฏิบัติสมาธิภาวนาในระหว่างการคอยรับบริการ เช่น สวดมนต์ เพื่อการผ่อนคลายจิตใจ ทำสมาธิเพื่อคลายเครียดและความวิตกกังวล โยคะเพื่อสร้างสมดุลในร่างกาย และดนตรีบำบัดโดยเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ และกิจกรรมลูกคำสัมพันธ์ เช่น มอบของขวัญในเทศกาลต่างๆ การส่งข้อความอวยพรวันเกิดให้ลูกค้า เป็นต้น โดยมีผลที่คาดว่าจะได้รับการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาวะวิถีพุทธสำหรับสถานบริการสุขภาพและความงามที่สำคัญคือ ผู้รับบริการรู้สึกคลายเครียด ลดความวิตกกังวลและสร้างความสมดุลในร่างกาย และเพื่อสร้างความประทับใจและรู้สึกผ่อนคลายในระหว่างการรับบริการ

หลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างการมีส่วนร่วมในกิจการ คือ สามัคคีธรรม ซึ่งมีแนวคำสอนที่ช่วยให้การประกอบกิจการมีความเจริญรุ่งเรืองและมีความมั่นคง ทั้งในด้านการบริหารและการบริการ บุคลากรทุกฝ่ายมีความเกื้อกูลแก่กันและกัน มีความสามัคคีกัน หลักพุทธธรรมดังกล่าว สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมเพื่อการสร้างการมีส่วนร่วมในกิจการ โดยจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เช่น การปรุงอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ การเพิ่มช่องทางการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต การเปิดโอกาสให้ลูกค้าร่วมรายการพิเศษ และการจัดงานสังสรรค์ให้กลุ่มลูกค้าในโอกาสสำคัญ (ทำบุญทอดผ้าป่า, จิตอาสา) โดยมีผลที่คาดว่าจะได้รับการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาวะวิถีพุทธสำหรับสถานบริการสุขภาพและความงามที่สำคัญคือ มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้รับบริการกับ

พนักงาน (เอื้ออาทร, แบ่งปัน) และความซื่อตรง ความน่าเชื่อถือ และความมั่นคง มีความหลากหลายของกิจกรรม (สามัคคี, ประองดอง, สมานฉันท์, เอื้อเฟื้อ) ลูกค้าจดจำได้ง่ายแนะนำและบอกต่อ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑ การอภิปรายข้อมูลสภาพการบริหารและให้บริการสุขภาพและความงาม

ผู้ใช้บริการเสริมสุขภาพและความงามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๐-๔๙ ปี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวและพนักงานบริษัท มีความต้องการบริการนวดตัวมากที่สุดเนื่องจากมีความปวดเมื่อยร่างกายในระดับรุนแรง ผลจากการศึกษาสภาพการให้บริการครั้งนี้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของสถานบริการสุขภาพและความงาม ที่มุ่งเน้นการให้บริการกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับอายุเฉลี่ย ๓๕-๕๕ ปี มีระดับรายได้ฐาน และเป็นกลุ่มลูกค้าที่รักและใส่ใจในเรื่องสุขภาพและความสวย ความงาม โดยให้ความสำคัญกับเรื่องคุณภาพและระดับการให้บริการ โดยพอใจและเต็มใจที่จะจ่ายในระดับราคาที่สูงขึ้น หากบริการที่ได้รับนั้นเป็นบริการในระดับพรีเมียม และสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าได้อย่างแท้จริง

ผลการศึกษาที่พบว่า ลูกค้าผู้รับบริการส่วนใหญ่มีความต้องการบริการนวดตัวในครั้งนี้เป็นไปตามแนวคิดเรื่องการให้บริการและนวัตกรรมบริการของสถานบริการสุขภาพและความงาม ที่ได้คิดค้นนวัตกรรมความงาม และศาสตร์การดูแลสุขภาพจากภายในสู่ภายนอก โดยผสมผสานรูปแบบทั้งจากตะวันออกและตะวันตก จนได้รับการยอมรับคุณภาพในมาตรฐานระดับสากล โดยมีที่ปรึกษาสุขภาพและความงามเฉพาะด้าน ได้แก่ นักโภชนาการ นักกายภาพบำบัด และที่ปรึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างมืออาชีพเพื่อให้คำปรึกษาตามความต้องการเฉพาะรายบุคคล

ผลการศึกษาที่พบว่าพนักงานผู้ให้บริการด้วยกิริยาอาการที่ยิ้มแย้มแจ่มใสและมีมาตรฐานในการให้บริการ เช่น ความชำนาญในการให้บริการ ตลอดจนการมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสำคัญต่อการตัดสินใจใช้บริการของลูกค้า พบว่ามีผลมาจากการพัฒนาพนักงานผู้ให้บริการทั้งในด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและการฝึกอบรมทักษะในการให้บริการ โดยเน้นให้ลูกค้ารู้สึกผ่อนคลายและมีความสุขเป็นส่วนตัวทุกครั้งที่เข้ามาใช้บริการ และมีการจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพและความงาม ซึ่งทำให้สามารถตอบโจทย์และเติมเต็มทุกไลฟ์สไตล์ เพื่อคงความงามอย่างมืออาชีพให้แก่ลูกค้าผู้รับบริการ ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับการใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการให้บริการที่สร้างสัมพันธภาพระหว่างลูกค้าผู้รับบริการและพนักงานผู้ให้บริการ ดังที่ อุบลรัตน์ เฟื่องสถิต^๑ ที่ได้กล่าวว่า การมีจิตใจที่ได้รับการพัฒนาโดยฝึกอบรมให้มีคุณธรรมจริยธรรม เช่น มีความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์จริงใจ ขยัน

^๑ อุบลรัตน์ เฟื่องสถิต, จิตวิทยาพัฒนาการ, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๖), หน้า ๓.

อดทน มีความมั่นคงทางจิต มีสมาธิแน่วแน่ จนมีความสุขจากพื้นฐานจากจิตที่ประกอบด้วยคุณธรรม จริยธรรม จิตใจที่ได้รับการฝึกดีแล้ว ย่อมเป็นสุข การมีปัญญาที่พัฒนาแล้ว เช่น การฝึกอบรมตนเอง ให้มีปัญญา รู้สิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง เช่นการมีปัญญาพิจารณารู้ไตรลักษณ์คือ อนิจจัง ทุกข์ขัง อนัตตา ตามความเป็นจริง ปราศจากการยึดถือว่าเป็นตัวเราของเรา

๕.๒.๒ การอภิปรายหลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างเสริมสุขภาวะ

สถานบริการสุขภาพและความงาม ได้มีการนำเอาหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการ บริหารจัดการภายในองค์กร เพื่อให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์และนำไปสู่การพัฒนาให้ เป็นองค์กรคุณธรรมที่เน้นการให้บริการด้านสุขภาวะวิถีพุทธ โดยผู้วิจัยได้นำเอาผลจากการศึกษามา อภิปรายตามลำดับดังต่อไปนี้

หลักเมตตา และขันติ โสรัจจะ เป็นหลักพุทธธรรมที่ใช้สร้างเสริมสุขภาวะด้านความงาม ทั้งในส่วนของลูกค้าและพนักงานผู้ให้บริการ โดยมุ่งเน้นการใช้หลักเมตตา ขันติและโสรัจจะเพื่อการ พัฒนาบุคลิกภาพสำหรับการให้บริการด้วยอาการกิริยาที่ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความ อดทนอดกลั้น และ ใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหา โดยจัดให้มีการฝึกอบรมการพัฒนาบุคลิกภาพและทักษะในการให้บริการแก่ พนักงานอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการเน้นให้ลูกค้าได้รับการที่รู้สึกผ่อนคลายและมีความสุข เป็น ส่วนตัวทุกครั้งที่มาใช้บริการ ซึ่งเป็นไปตามวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กร ที่ มุ่งเน้นการให้บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส มีความคล่องแคล่ว อดทนอดกลั้น และมีการใช้ สติปัญญาแก้ไขปัญหา และสอดคล้องกับการศึกษาของ สงวนสุทธิ เลิศอรุณ^๒ ที่พบว่าการพัฒนา พฤติกรรมไว้ว่าการพัฒนาตนเป็นการพัฒนาคุณสมบัติที่อยู่ในตัวบุคคลทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผู้ที่ พัฒนาตนแล้วย่อมได้รับความเคารพนับถือยกย่องเชิดชู ช่วยให้ผู้บุคคลสำรวมกายและใจมากขึ้น รู้จัก และควบคุมตนเองในการแสดงออกได้อย่างเหมาะสม รู้จักข่มใจมีความอดทนอดกลั้น เพื่อรักษาความ ดีความงามของตน จนได้ชื่อว่าเป็นกัลยาณมิตรคือเป็นมิตรกับบุคคลทั่วไปได้อย่างดี

สำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมสุขภาวะด้านความงาม เช่น การแต่งหน้าและการ นวดหน้า การเพ้นท์เล็บ การทดลองทรีทเม้นท์ การดูแลผิวพรรณ และการปรับบุคลิกภาพและเสริม ความงาม เป็นต้น พบว่าเป็นกิจกรรมที่สถานบริการเสริมสุขภาพและความงามได้จัดเป็นบริการให้ ลูกค้าได้รับความรู้และเทคนิคการดูแลสุขภาพและความงาม สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและทำ ให้เป็นที่พึงพอใจของลูกค้าผู้รับบริการ ซึ่งรูปแบบการให้บริการดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดเรื่องความ

^๒ สงวนสุทธิ เลิศอรุณ, รศ., พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน, (กรุงเทพมหานคร: อักษราพิพัฒน์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๔๕-๑๔๖.

งามที่เป็นความรู้สึกซึ่งเกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละบุคคล และเป็นไปตามที่ อุบลรัตน์ เพ็งสกลิต^๓ ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาจิตใจให้มีคุณธรรมจริยธรรม เช่น มีความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์จริงใจ ขยันอดทน มีความมั่นคงทางจิต มีสมาธิแน่วแน่ จนมีความสุขจากพื้นฐานจากจิตที่ประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ จงจิต พานิชกุล^๔ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการทำศัลยกรรมความงามในมุมมองของพระพุทธศาสนา” ปรากฏผลของการวิจัยพบว่าการที่บุคคลเกิดมาแล้วจะมีรูปงามหรือไม่ขึ้นอยู่กับการละเว้นจากความโกรธ การพยาบาทปองร้าย

การใช้หลักอายุสธรรมเพื่อสร้างเสริมสุขภาพทางกาย โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนให้ลูกค้าเป็นผู้มีสุขภาพที่ดีทั้งในทางกาย จิต และสังคม ซึ่งรูปแบบของบริการดังกล่าวนี้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของสถานบริการสุขภาพและความงาม ที่ได้กำหนดให้เป็นสถานบริการเพื่อสุขภาพและความงามโดยจัดให้มีนวัตกรรมบริการด้านความงามและศาสตร์การดูแลสุขภาพโดยผสมผสานรูปแบบทั้งจากตะวันออกและตะวันตก และให้คำปรึกษาที่เหมาะสมตามความต้องการเฉพาะรายบุคคล เพื่อให้สามารถตอบโจทย์ และให้ผลลัพธ์ในการดูแลรูปร่างและผิวพรรณสำหรับผู้หญิงอย่างแท้จริง ซึ่งวิสัยทัศน์ของการให้บริการด้านสุขภาพและความงามดังกล่าว เป็นไปตามการศึกษาของ สวงนสุทธิ เลิศอรุณ^๕ ที่พบว่า การพัฒนาคุณสมบัติที่อยู่ในตัวบุคคลทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผู้ที่พัฒนาดนแล้วย่อมได้รับความเคารพนับถือยกย่องเชิดชู ซึ่งตรงกับหลักธรรมทางพุทธศาสนาตอนหนึ่งที่ว่า “ทนต์โสภณ มนุสเสสุ” หมายความว่า การได้ฝึกตนให้ดีย่อมเป็นผู้ประเสริฐสุด บุคคลที่พัฒนาดนเองได้ดีก็คือบุคคลที่สามารถอยู่เหนืออำนาจของความเคยชินบุคคลประเภทนี้จะปรับตัวพัฒนาขึ้นไปเรื่อยๆ ซึ่งถือว่าเป็นความสามารถพิเศษ การพัฒนาดนจะช่วยให้บุคคลสำรวจกายและใจมากขึ้น รู้จักและควบคุมตนเองในการแสดงออกได้อย่างเหมาะสมรู้จักข่มใจ มีความอดทนอดกลั้นเพื่อรักษาความดี ความงามของตนจนได้ชื่อว่าเป็นกัลยาณมิตรคือ เป็นมิตรกับบุคคลทั่วไปได้อย่างดี ฉะนั้นการพัฒนาดนคือการสร้างความเป็นคนใหม่ในตนเองให้มีสุขภาพกายที่แข็งแรงสุขภาพจิตที่ดีมีทักษะกำลังใจมีจุดมุ่งหมายของชีวิตและเป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป การพัฒนาดนในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นเพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์ของบุคคลได้แก่ ๑) ความรู้สึกว่าตนมีเป้าหมายในชีวิต บุคคลจะต้องพัฒนาดนให้มีเป้าหมายในชีวิตมีอนาคตมีความมุ่งมั่นโดยเชื่อว่าตนสามารถพัฒนาได้จึงมีความต้องการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตให้ดีขึ้นชีวิตจะได้สดใสและไม่เฉื่อยชา ๒) ความรู้สึกกล้าที่จะปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นบุคคลจะต้องพัฒนาดนให้มีความรู้สึกกล้าและมีปณิธานอันแน่วแน่ที่จะ

^๓ อุบลรัตน์ เพ็งสกลิต, *จิตวิทยาพัฒนาการ*, หน้า ๓.

^๔ จงจิต พานิชกุล, “การศึกษาเรื่องการทำศัลยกรรมความงามในมุมมองของพระพุทธศาสนา”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๕๙-๖๐.

^๕ สวงนสุทธิ เลิศอรุณ, *รศ., พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาดน*, หน้า ๑๔๕-๑๔๖.

มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นเพื่อช่วยในการสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อไป ๓) ความรู้สึกเปิดเผยและ
 ถ่อมตัวบุคคลจะต้องพัฒนาตนให้มีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นให้มีความรู้สึกจริงใจเปิดเผยและ
 รู้จักถ่อมตัวเพื่อช่วยในการสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และ ๔) ความรู้สึกศรัทธาและมั่นคงบุคคล
 จะต้องพัฒนาตนให้มีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นคือให้มีความเชื่อความศรัทธาในตนอย่างมั่นคงซึ่ง
 จะทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนว่าเราก็น่าเหมือนกันถ้าเราตั้งใจทำกรรมดีขยันหมั่นเพียรและ
 อดทนชีวิตนี้จะต้องดีขึ้นเสมอจะมีคนรักชอบและเข้าใจเราพร้อมที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเรา
 ต่อไป

สำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมสุขภาวะทางกาย เช่น การฝึกโยคะเพื่อควบคุม
 อารมณ์และจิตใจ กิจกรรมการเดินเข้าจังหวะ กิจกรรมปรุงอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ดนตรี
 บำบัด (เพลงบรรเลงเพื่อการผ่อนคลาย) เพื่อให้ลูกค้าผู้รับบริการได้รับความรู้และเทคนิคการดูแล
 สุขภาพแบบองค์รวม มีเหตุผลมาจากการที่สถานบริการสุขภาพและความงาม ได้ให้ความสนใจและ
 พิถีพิถันในการคัดสรรวิธีที่เน้นที่เปี่ยมด้วยคุณค่า ผ่านการวิจัย ค้นคว้าจากสถาบันชั้นนำระดับโลก
 จนได้รับการยอมรับคุณภาพในมาตรฐานระดับสากล และมีที่ปรึกษาสุขภาพและความงามเฉพาะด้าน
 ไม่ว่าจะเป็นนักโภชนาการ นักกายภาพ เฮอร์บาปิส และที่ปรึกษาส่วนตัวที่ผ่านการฝึกอบรมอย่างมือ
 อาชีพเพื่อให้คำปรึกษาที่เหมาะสม ตามความต้องการเฉพาะรายบุคคล อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวมของ
 ความพรีเมียมทั้งด้านเครื่องมือและนวัตกรรมใหม่ๆ แบบครบวงจรในการให้บริการ โดยการนำเข้า
 เครื่องมือจากยุโรป และผลิตภัณฑ์ชั้นนำจากประเทศฝรั่งเศส อย่างแบรนด์ Algottherm ที่ช่วยผสาน
 คุณค่าของสารสกัดจากธรรมชาติและท้องทะเล เข้ากับศาสตร์การดูแลสุขภาพและความงาม จึงจะ
 สามารถตอบโจทย์ และให้ผลลัพธ์ในการดูแลรูปร่างและผิวพรรณสำหรับผู้หญิงอย่างแท้จริง ซึ่งการ
 จัดให้มีกิจกรรมดังกล่าวนี้ส่งผลทำให้ลูกค้าผู้รับบริการมีความพึงพอใจ สามารถนำเอากิจกรรมที่ได้รับ
 จากการให้บริการไปประยุกต์ใช้เพื่อความงามอย่างมีสุนทรีย์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จงจิต
 พานิชกุล^๖ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการทำศัลยกรรมความงามในมุมมองของพระพุทธศาสนา”
 ผลการวิจัยพบว่า การที่บุคคลเกิดมาแล้วจะมีรูปงามหรือไม่ขึ้นอยู่กับกรรมของบุคคลนั้นในชาติ
 ก่อน อันประกอบด้วยกรรมละเว้นจากความโกรธ การพยายามป้องกัน นอกจากแนวคิดดังกล่าวนี้แล้ว
 ในทางพระพุทธศาสนายังเชื่อว่า การที่บุคคลจะเกิดมามีรูปงามได้เกิดจากการถวายทางด้วยศรัทธา
 ดังที่ปรากฏในพระไตรปิฎกว่า “สัตบุรุษครั้งให้ทานด้วยศรัทธาแล้ว ย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มี
 โภคะมาก และเป็นผู้มีรูปสวย น่าดู น่าเลื่อมใสมีฉวีวรรณผุดผ่องยิ่งนัก” แต่ไม่ว่าการได้มีรูปงามโดย

^๖ จงจิต พานิชกุล, “การศึกษาเรื่องการทำศัลยกรรมความงามในมุมมองของพระพุทธศาสนา”,
 วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, หน้า ๕๙-๖๐.

กำเนิดนั้นจะได้มาโดยวิธีใด พระพุทธองค์ก็ไม่ให้คนเข้ายึดติดในรูปนั้น เพราะรูปเป็นของไม่เที่ยง ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกฎไตรลักษณ์

การใช้หลักโลกียและโลกุตตรธรรม บุญนิธิ และความสุข เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะทางจิตใจ โดยมุ่งเน้นการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี เช่น ผิวพรรณงดงาม เสียงไพเราะ ทรวดทรงสมส่วน มีบริวาร ความสุข เป็นต้น พบว่าเป็นไปตามเป้าหมายทางการตลาดของสถานบริการสุขภาพและความงาม ที่มีเป้าหมายหลักคือ การเป็นคลับสุขภาพที่ให้บริการลูกค้ากลุ่มสุขภาพสตรีที่เป็นกลุ่มคนที่รักและใส่ใจในเรื่องสุขภาพและความสวย ความงาม โดยให้ความสำคัญกับเรื่องคุณภาพและระดับการให้บริการ โดยพอใจและเต็มใจที่จะจ่ายในระดับราคาที่สูงขึ้น หากบริการที่ได้รับนั้นเป็นบริการในระดับพรีเมียม และสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป้าหมายในการให้บริการดังกล่าวนี้เป็นไปตามทฤษฎีอัตนัยนิยม (Theory of Subjectivism) ที่อธิบายว่าคุณค่าทางสุนทรียะของความงามนั้นจำเป็นต้องอาศัยจิตของมนุษย์เป็นผู้ตัดสินหรือเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อความพอใจของตน โดยทุกคนต้องอาศัยอินทรีย์ทั้ง ๖ ของตนคือ หู ตา จมูก ลิ้นกายและใจ เพื่อเป็นเครื่องบอกให้รู้สึกได้ว่า ถูกหรือผิด งามหรือไม่งามจึงไม่จำเป็นต้องอาศัยคนอื่นแนะนำ และไม่ได้หมายความว่า เราผิดแต่คนอื่นถูกอย่างนี้ มิใช่เลย เรากล่าวว่าสวยงามและไม่งามอยู่ที่จิตเท่านั้น ซึ่งความคิดเห็นในเรื่องความงามนี้เป็นเรื่องที่ยังไม่มีข้อสรุป เมื่อพบกับสิ่งที่ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกในจิตใจของเรา การทำให้เกิดความรื่นรมย์จะทำให้เราเกิดความสำนึกผิดชอบทางศีลธรรม

สำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมสุขภาวะทางจิตใจ เช่น การปฏิบัติสมาธิภาวนาในระหว่างการคอยรับบริการเพื่อการผ่อนคลายจิตใจและความวิตกกังวล การฝึกโยคะเพื่อสร้างสมดุลในร่างกาย และดนตรีบำบัดโดยเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ และกิจกรรมลูกค้าสัมพันธ์ เช่น มอบของขวัญในเทศกาลต่างๆ การส่งข้อความอวยพรวันเกิดให้ลูกค้า เป็นต้น เพื่อให้ลูกค้าได้รับความสุขและพึงพอใจในบริการ การจัดให้มีกิจกรรมบริการดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานบริการสุขภาพและความงาม ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลสุขภาพและความงามให้แก่ผู้หญิงในแบบองค์รวม คือการดูแลโดยปรับพื้นฐานจากภายใน ไม่ว่าจะเป็นการดูแลเรื่องโภชนาการ การออกกำลังกาย ปรับสมดุลภายในร่างกาย และการดูแลสุขภาพพื้นฐาน ตลอดจนการดูแลความงามจากภายนอก ได้แก่ การดูแลรูปร่างและผิวพรรณ โดยมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้คำปรึกษา ทำให้ผู้หญิงมีความรักและใส่ใจสุขภาพ รู้สึกพึงพอใจในตนเอง มั่นใจในการใช้ชีวิต และทำให้เกิดความสุขแบบยั่งยืน

การใช้หลักสามัคคีธรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในกิจการ เป็นการช่วยสร้างความรู้สึกรักและผูกพันระหว่างลูกค้าผู้รับบริการกับพนักงานผู้ให้บริการและผู้บริหารทุกระดับของสถานประกอบการ ทำให้การประกอบกิจการมีความเจริญรุ่งเรืองและมีความมั่นคง บุคลากรทุกฝ่ายมีความเกื้อกูลเกื้อกันและกัน มีความสามัคคีกัน สภาพการณ์ดังกล่าวมีความสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จด้วยการอัปเดตเทรนด์ในรูปแบบที่หลากหลาย อาทิ Personality Workshop,

Exercise Class Workshop ไม่ว่าจะเป็น Yoga, Pilates, Easy Body Impact จะทำให้สถานบริการสุขภาพและความงาม สามารถตอบโจทย์และเติมเต็มทุกไลฟ์สไตล์ สร้างสรรค์ ดูแล และวางแผนเพื่อคงความงามอย่างมืออาชีพให้แก่ผู้หญิงทุกคน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาบุญเรือน ปภังกร (พิลาพันธ์)^๗ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์แนวความคิดเรื่องเมตตาในพุทธปรัชญาเถรวาท” ผลการวิจัยพบว่า พรหมวิหารธรรมนับเป็นข้อธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งที่พึงเจริญให้มีในตน หากนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน ก็จะนำมาซึ่งความสงบสุขแก่ตน เมื่อนำไปใช้ในการบริหารคน บริหารองค์กร จะทำให้สังคมนั้นมีการเอื้อเฟื้อ เกื้อกูลกันโดยเฉพาะทางด้านจิตใจ เป็นสังคมที่สงบสุข น่าอยู่ บุคคลที่นำหลักธรรมนี้ไปประพฤติปฏิบัติ ก็จะเป็นคนงามทั้งภายใน คือ ในจิตใจที่สามารถสัมผัสได้ และภายนอกจะมีบุคลิกภาพที่ดึงดูดใจให้น่าคบหา เมื่อบุคลากรภายในองค์กรมีความพร้อมกันใจย่อมนำพาให้องค์กรนั้นสามารถบรรลุความสำเร็จได้ด้วยดี

สำหรับการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมการปรุงอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ การเปิดโอกาสให้ลูกค้าร่วมรายการพิเศษ และการจัดงานส่งเสริมให้กลุ่มลูกค้าในโอกาสสำคัญ (ทำบุญทอดผ้าป่า, จิตอาสา) เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้รับบริการกับพนักงาน และความซื่อตรง ความน่าเชื่อถือ และความมั่นคง มีความหลากหลายของกิจกรรม ที่มีการออกแบบการให้บริการตามความต้องการเฉพาะรายบุคคลเป็นแห่งแรกๆในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลสุขภาพและความงามให้แก่ผู้หญิงในแบบองค์รวม คือการดูแลโดยปรับพื้นฐานจากภายใน ไม่ว่าจะเป็นการดูแลเรื่องโภชนาการ การออกกำลังกาย ปรับสมดุลภายในร่างกาย และการดูแลสุขภาพพื้นฐาน ตลอดจนการดูแลความงามจากภายนอก ได้แก่การดูแลรูปร่าง และผิวพรรณ โดยมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้คำปรึกษา ทำให้ผู้หญิงมีความรักและใส่ใจสุขภาพ รู้สึกพึงพอใจในตนเอง มั่นใจในการใช้ชีวิต และทำให้เกิดความสุขแบบยั่งยืน การจัดกิจกรรมเพื่อการให้บริการดังกล่าวสามารถสร้างความสำเร็จให้องค์กรได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า สถานบริการสุขภาพและความงาม ควรมีการนำเอาหลักเมตตาธรรม และขันติ ไสรัจจะ มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะด้านความงาม ที่มุ่งเน้นการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างลูกค้าผู้รับบริการและพนักงานผู้ให้บริการ โดยจัดกิจกรรม เช่น สอนแต่งหน้าและการนวดหน้า การเพ้นท์เล็บ การทดลองทรีทเม้นท์ การดูแลผิวพรรณ และการปรับบุคลิกภาพและเสริมความงาม เพื่อให้ลูกค้าผู้รับบริการได้รับความรู้และเทคนิคการดูแลสุขภาพและความงาม สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและทำให้เป็นที่พอใจของลูกค้าผู้รับบริการ สำหรับการสร้างเสริมสุขภาวะวิถีพุทธ

^๗ พระมหาบุญเรือน ปภังกร (พิลาพันธ์), “การศึกษาวิเคราะห์แนวความคิดเรื่องเมตตาในพุทธปรัชญาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๑๖-๑๗.

ทางด้านร่างกายควรใช้หลักอายุสธรรม เพื่อให้ลูกค้าผู้รับบริการได้รับความรู้และเทคนิคการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม โดยจัดกิจกรรม เช่น การฝึกโยคะเพื่อควบคุมอารมณ์และจิตใจ กิจกรรมการเดินเข้าจังหวะ กิจกรรมปรุงอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ดนตรีบำบัด (เพลงบรรเลงเพื่อการผ่อนคลาย) และควรมีการนำเอาหลักโลกียธรรม บุญนิธิ และความสุมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะวิถีพุทธทางด้านจิตใจ เพื่อให้ลูกค้าได้รับความสุขและพึงพอใจในบริการ โดยจัดกิจกรรม เช่น การปฏิบัติสมาธิภาวนาในระหว่างการคอยรับบริการเพื่อการผ่อนคลายจิตใจและความวิตกกังวล การฝึกโยคะเพื่อสร้างสมดุลในร่างกาย และดนตรีบำบัดโดยเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ และกิจกรรมลูกค้าสัมพันธ์ เช่น มอบของขวัญในเทศกาลต่างๆ การส่งข้อความอวยพรวันเกิดให้ลูกค้า สำหรับหลักสามัคคีธรรมควรนำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในกิจการและสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างลูกค้าผู้รับบริการกับพนักงานผู้ให้บริการ โดยจัดกิจกรรม เช่น การปรุงอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ การจัดรายการพิเศษให้ลูกค้า และการเข้ากลุ่มลูกค้าในโอกาสสำคัญ (ทำบุญทอดผ้าป่า, จิตอาสา)

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ๒ ระดับคือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผลจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าสถานบริการเสริมสุขภาพและความงาม มีประเด็นสภาพปัญหาที่ต้องพิจารณาในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ได้แก่ การปรับปรุงด้านผลิตภัณฑ์ให้มาตรฐานและมีความหลากหลาย การบริการดีมากแต่รอห้องนาน จอห้องไม่ค่อยได้ และมีการทดสอบผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างความมั่นใจ

๒. ด้านราคา ได้แก่ อัตราค่าบริการที่แพงมาก การปรับปรุงบริการให้เหมาะสมกับราคาบริการ และการจัดโปรโมชั่นที่หลากหลายรูปแบบและสม่ำเสมอ

๓. ด้านช่องทางการตลาด ได้แก่ การเพิ่มสาขา เพราะเดินทางมาลำบากรถติดมาก ควรอำนวยความสะดวกสถานที่จอดรถสำหรับลูกค้าโดยเฉพาะ และการจัดโปรโมชั่นร่วมกับทางห้างฯ

๔. ด้านการส่งเสริมการตลาด ได้แก่ การจัดให้มีสื่อประชาสัมพันธ์การตลาด การจัดโปรโมชั่นที่กระตุ้นลูกค้า เช่น แนะนำส่วนลดบัตรเครดิต การใช้ดาราเป็นพรีเซนเตอร์

๕. ด้านพนักงานผู้ให้บริการ ได้แก่ การรักษามาตรฐานการบริการของพนักงาน เช่น น้ำหนักมือให้สม่ำเสมอ พนักงานควรความชำนาญงานมีมาตรฐาน และพนักงานควรเก็บผมให้เรียบร้อย แต่งหน้าให้ดูสดใส

๖. ด้านกระบวนการให้บริการ ได้แก่ บริการที่รวดเร็วตรงต่อเวลา ต้องการเข้าทำทรีทเมนต์เลยเมื่อมาถึงไม่ต้องคอยนาน และการจองห้องและรอทำทรีทเมนต์ควรสะดวกและรวดเร็วมากกว่านี้

๗. ด้านลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ การดูแลฝุ่นเพื่อทำความสะอาดพรม การจัดให้มี WIFI สำหรับลูกค้า และการเปลี่ยนและเพิ่มโซฟารับรองลูกค้า

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรดำเนินการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องต่อไปนี้

๑. การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาวะ
๒. การพัฒนาชุดฝึกอบรมการให้บริการสร้างเสริมสุขภาวะและความงาม
๓. การวิเคราะห์องค์ความรู้ด้านการให้บริการสร้างเสริมสุขภาวะและความงาม